

22 januari 2013

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. N.D. Geraads, advocaat te Eindhoven,

tegen:

(wijlen) Frater [naam],
geboren op [datum] te [plaats], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van Congregatie van de Fraters van Tilburg CMM.

1. De procedure

1.1. Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 2 augustus 2012. Op 28 augustus 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen Frater [naam], Algemeen Overste van de Fraters CMM. Op 6 december 2012 is een verklaring ontvangen van mevrouw [naam], echtgenote van klager.

1.2. Op 11 december 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden. Klager is verschenen en heeft zijn standpunt nader toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Geraads, voornoemd. Namens de Congregatie is verschenen Frater [naam], voornoemd.

2. De klacht

2.1. Klager is, in de periode van [jaar] tot en met [jaar], gedurende zijn verblijf op het [naam] te [plaats], door aangeklaagde seksueel misbruikt.

In de laatste klassen van de Mavo verbleef klager op de afdeling [naam] van het instituut. Aangeklaagde was leider van de afdeling. Klager en zijn medebewoners sliepen op een grote zaal met vele slaaphokjes. Ongeveer één- á tweemaal per maand kwam aangeklaagde, terwijl klager sliep, 's nachts naar zijn "slaapkamer". Hij streelde klager over zijn buik en zijn geslachtsdeel. Meestal werd klager hier wakker van. Dit misbruik heeft ongeveer een jaar geduurd. Klager heeft vervolgens aan aangeklaagde verteld dat hij de aanrakingen als zeer

onplezierig ervoer. Het gedrag van aangeklaagde stopte niet. Klager heeft vervolgens, nadat hij zijn schroom had overwonnen, zijn verhaal verteld aan de heer [naam], directeur van het instituut. Desondanks ging aangeklaagde door met de betastingen. Pas toen klager zich voor de tweede maal tot de directeur had gewend stopten de nachtelijke bezoeken van aangeklaagde. Klager werd gedurende de periode van het misbruik door aangeklaagde beloond met oude postzegels en oude brieven. Aangeklaagde wist dat klager postzegels verzamelde. Aangeklaagde nam klager mee naar de zolder van het internaat waar een kist stond met brieven uit de instelling. Klager kreeg vaak als beloning deze oude brieven.

2.2. Klager heeft met zijn ouders nooit kunnen praten over het misbruik. Klager heeft zijn broers en zussen pas rond zijn twintigste verteld wat hij had meegemaakt. Klager heeft rond die periode een burn-out gehad en is gedurende een periode van ongeveer drie jaar zeer depressief geweest. Hij is onder behandeling geweest van psychologen, een psychiater en maatschappelijk werker. Klager heeft moeite gehad met contact maken met anderen; hij was stil en onzeker. Hij had moeite met fysiek contact. Klager is nog steeds wantrouwend van aard en voelt zich in groepen niet op zijn gemak.

Klager heeft ongeveer 18 jaar geleden zijn echtgenote, mevrouw [naam], ontmoet met wie hij twee kinderen heeft. Zij heeft verklaard dat klager haar aan het begin van hun relatie, begin jaren [jaartal], heeft verteld over het misbruik. Zij heeft voorts verklaard dat klager haar heeft verteld dat hij het erg moeilijk vond om de kinderen te knuffelen. Recent heeft klager wederom burn-out klachten gehad. Hij had paniekaanvallen, sliep slecht en was regelmatig depressief. Klager is werkzaam als opticien.

2.3. Klager hoopt met onderhavige procedure zijn ervaringen uit het verleden gedeeltelijk te kunnen afsluiten. Voorts meldt klager dat, indien het tot een financiële compensatie komt voor het leed dat hem is aangedaan, klager hiervoor in aanmerking wenst te komen, hoewel dit uitdrukkelijk niet zijn voornaamste beweegreden is.

3. Reactie op het klaagschrift

3.1. Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. Frater [naam] heeft in zijn reactie gesteld dat hij naar vermogen onderzoek heeft verricht naar de levensloop en persoon van aangeklaagde. Aangeklaagde was van [jaar] tot [jaar] werkzaam al surveillant op het [naam]. In de archieven zijn geen aanwijzingen gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik. Frater [naam] wil met nadruk opmerken dat dit niet betekent dat hij geen geloof hecht aan de ervaringen van klager. Het treft hem zeer wat voor leed het misbruik bij klager heeft veroorzaakt. Mocht aangenomen worden dat het misbruik heeft plaats gevonden dan had dit nooit mogen gebeuren. Aangeklaagde heeft in dat geval niet alleen misbruik gemaakt van zijn machtspositie, maar ook van de kwetsbaarheid van klager. De congregatie wil dan ook de pijn die klager heeft ervaren als gevolg van het machtsmisbruik erkennen en oprechte verontschuldigen aanbieden voor hetgeen aangeklaagde klager heeft aangedaan.

3.2. Ter zitting heeft frater [naam] verklaard dat hij, als 16 jarige jongen, aangeklaagde heeft gekend en meegemaakt. Frater [naam] heeft nooit iets in de richting van seksueel misbruik gemerkt. Frater [naam] stelt met nadruk dat dat niet betekent dat het misbruik jegens klager niet heeft plaatsgevonden. Hij hecht geloof aan de verklaring van klager maar heeft geen ondersteuning kunnen vinden.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.- K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheidssituatie seksuele handelingen moet uitvoeren ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

4.3. Er zijn bijna veertig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. De klachtencommissie acht aannemelijk geworden dat klager in de periode van ongeveer een jaar waarin hij verbleef op de afdeling [naam] van het [naam], frequent door aangeklaagde seksueel is misbruikt. Dit misbruik bestond uit het moeten dulden van het strelen en aanraken van het geslachtsdeel van klager door aangeklaagde.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke en gedetailleerde wijze waarop klager zijn verhaal heeft verteld: Het strelen, aanraken en betasten door aangeklaagde van klager 's nachts in zijn bed, "omdat hij onrustig sliep", de continuering van de betastingen ondanks het verzoek van klager aan aangeklaagde om daarmee te stoppen; de verklaring dat klager zich, na het overwinnen van al zijn schroom tot de directeur van het internaat, de heer [naam] heeft gewend, het desondanks wederom continueren van de betastingen en de verklaring dat eerst toen klager zich voor de tweede maal tot de directeur had gewend de nachtelijke bezoeken van aangeklaagde aan klager eindelijk zijn gestopt. Daarnaast wordt de verklaring van klager ondersteund door de verklaring van zijn echtgenote, zoals hierboven onder 2.2. omschreven en de verklaring van zijn broer. De broer van klager, de heer [naam], heeft verklaard dat hij zich kan herinneren dat klager in [jaar/jaar] op zondag met grote tegenzin werd teruggebracht naar school. Voorts heeft de broer verklaard dat klager hem in [jaar/jaar] over het misbruik heeft verteld en het misbruik een zekere negatieve invloed heeft gehad op het leven van klager. Verklaringen van zijn psycholoog en huisarts heeft klager ondanks serieuze pogingen daartoe niet kunnen krijgen, ofwel omdat deze is overleden ofwel omdat deze de praktijkvoering heeft beëindigd en er van beiden geen archieven meer beschikbaar zijn.

Voorts heeft klager verklaard dat aangeklaagde hem, als beloning voor de betastingen, oude brieven en postzegels van het internaat heeft gegeven. (Verwezen wordt naar de laatste vier zinnen van 2.1.) Ter zitting heeft klager een stapel zeer oude brieven met postzegels getoond (waarvan enkele dateren van een eeuw geleden), gericht aan de congregatie of aan fraters van de congregatie. Ter zitting heeft Frater [naam] verklaard dat hem bekend is dat aangeklaagde postzegels verzamelde. Niet is hem bekend van anderen dat zij brieven of postzegels hebben ontvangen. Frater [naam] noemt dat bijzonder en opmerkelijk. De Klachtencommissie ziet hierin een belangrijke aanwijzing voor de aannemelijkheid van klagers klacht.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is

geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 14 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem een persoon in wie hij vertrouwen mocht hebben.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. Frater [naam] heeft daartoe een eerste stap gedaan door namens de Congregatie het leed te erkennen en oprecht spijt te betuigen.

4.6. Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de Overste van de Fraters van Tilburg zal klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding dienen te wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Fraters van Tilburg CMM de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 22 januari 2013 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, drs. A.M. van Beelen en mr. F.J.M. Walstock, leden, bijgestaan door mr. J.C. Quint, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager, aangeklaagde en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden. Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de Congregatie en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies heeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.